

Fővárosi Ítéltábla

20.Gf.40.040/2021/9.

A Fővárosi Ítéltábla a Tarr Ügyvédi Iroda (cím1; ügyintéző: dr. Tarr Imre ügyvéd) által képviselt felperes (cím3) felperesnek – a Debreczi & Reiser Ügyvédi Iroda (cím2; ügyintéző: dr. Debreczi Géza ügyvéd) által képviselt alperes1 (cím4) I. rendű, a felszámoló biztos1 felszámolóbiztos által képviselt alperes2 (cím5) II. rendű és a Kálóczi Ügyvédi Iroda (cím7; ügyintéző: dr. Kálóczi Szilvia ügyvéd) által képviselt alperes3 (cím7) III. rendű alperesek ellen szerződés semmisségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2020. december 1-én kelt 18.G.42.045/2019/31-II. számú ítélete ellen a felperes 32. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.

A perköltség összegét az I. rendű alperes tekintetében 2.895.600 (kétmillió-nyolcszázkilencvenötezerhatszáz) forintra, a III. rendű alperes tekintetében 2.280.000 (kétmillió-kétszáznyolcvanezer) forintra leszállítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 1.140.000 (egymillió-száznegyvenezer) forint + áfa, a III. rendű alperesnek 1.140.000 (egymillió-száznegyvenezer) forint ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A felperes keresetében az I. és a II. rendű alperes között 2014. június 17-én létrejött megállapodás II. fejezetében foglalt, a Tatabányai Törvényszék ügyszám3 számú végzésével 2014. június 18-án jóváhagyott egyezségi megállapodás semmisségének

megállapítását kérte a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:95. §-a és 6:96. §-a alapján jogkövetkezmény levonása nélkül. Hivatkozott a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 172. § (3) bekezdésére, Magyarország Alaptörvénye 28. cikkére, valamint a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 1. § (3) bekezdésére, 48. § (1) és (3) bekezdésére, 49. § (1) bekezdésére, valamint 54. § (1) bekezdésére.

[2] Álláspontja szerint a Cstv. rendelkezéseiből következően a felszámolási eljárás kiemelt célja a hitelezői érdekek védelme, ezért a felszámoló elsődleges kötelessége az adós vagyonának védelme, annak megóvása a hitelezők kielégítése érdekében. A támadott egyezségi megállapodás sérti ezt az elvet, ezért a Cstv. megjelölt rendelkezéseibe ütközik. Az egyezséggel a II. rendű alperes nevében a felszámoló a felszámolási vagyona tartozó követelésről mondott le az I. rendű alperes javára ellenszolgáltatás nélkül, továbbá a felszámolási vagyon részét képező eszközöket nyilvános értékesítésen kívül az I. rendű alperes tulajdonába adta a hitelezők hozzájárulása és tudta nélkül. Ebből eredően a Tatabányai Törvényszék által jóváhagyott egyezség jogszabályba ütközik, ezért semmis.

[3] Az egyezség sérti a jóerkölcsöt is, mivel az alpereseknek tudomása volt arról, hogy a felszámolási vagyona tartozó követelés a hitelezők kielégítési alapját képezi, mely felszámolási vagyont az egyezséggel indokolatlanul csökkentették akként, hogy csak az egyik zálogjogosult hitelező, a III. rendű alperes járult mindehhez hozzá.

[4] A felperesnek mint a II. rendű alperes hitelezőjének védendő jogi érdeke fűződik a támadott egyezség érvénytelenségének megállapításához, mert a semmisség megállapítása esetén a II. rendű alperes felszámolója perújítást kezdeményez az egyezséggel lezárt perben, és így elérhetővé válik, hogy az ott átadott eszközök vagy azok értéke a felszámolási vagyona visszakerüljön. Ezáltal nő az adós vagyona, a II. rendű alperes hitelezőinek kielégítési fedezete. Ebből következően a Pp. 172. § (3) bekezdése alapján a felperes rendelkezik a megállapítási kereset előterjesztésével kapcsolatos jogosultsággal, és marasztalást nem kérhet. A felperes jogilag védendő érdeke megjelenik abban is, hogy a megállapodás semmisségének megállapítása esetén a korábbi felszámolóval szemben kártérítési igényt terjeszthet elő, illetve a III. rendű alperessel szemben kártérítés, illetve jogalap nélküli gazdagodás címén érvényesíthet igényt.

[5] Az I. rendű alperes a kereset elutasítását és felperes perköltségben marasztalását kérte a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: r.Ptk.) 299. § (1) bekezdésére, 312. § (2) bekezdésére, 319. § (2) bekezdésére, 320. § (1) bekezdésére, 321. § (1) bekezdésére, továbbá a Cstv. 28. § (2) bekezdésére, 37. § (2) bekezdésére, 51. § (1) bekezdésére; a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: Vet.) 34/A. §-ára, a 74. § (1) bekezdés j) pontjára, 75. § (1) bekezdésére és a (3) bekezdés d) pontjára, valamint a 178/I. §-ra hivatkozással. Állítása szerint a II. rendű alperes I. rendű alperessel szembeni követelése részben alaptalan volt, mert a II. rendű alperes őt jogszerűen meg nem illető díjkövetelést érvényesített az általa kiállított számlákban, amely túlfizetést eredményezett. Az I. rendű alperes az r.Ptk. 312. § (2) bekezdésére és 299. § (1) bekezdésére

figyelemmel jogfenntartó nyilatkozatot tett az önkormányzat által a közvilágítás mint kötelezően ellátandó önkormányzati feladat helyreállításával kapcsolatos költségek kártérítés jogcímén való érvényesítésére vonatkozóan, melyet hitelezői igényként kért nyilvántartásba venni, fenntartva azt az álláspontját, hogy a II. rendű alperes részére kizárólag a szolgáltatásért a jogszabályoknak és a szerződés rendelkezéseinek megfelelően felszámított díjat köteles megfizetni. A II. rendű alperes a szerződés szerinti elszámolási kötelezettségének nem tett eleget, hanem 2008 - 2009-től kezdődően túlszámlázott.

[6] Hivatkozott arra, hogy a bíróság által jóváhagyott egyezséget a felperes jogelődje tudomásul vette. A felszámolási vagyonba nem tartozott bele a felperes által érvényesíteni kívánt, az I. rendű alperessel szembeni követelés és az egyezségi megállapodásban meghatározott összeg különbözete, mivel ennek fennállását jogalapjában ésösszezszerűségében is vitatta. A felszámolási vagyonba az az összeg tartozik, amelyre vonatkozóan a II. rendű alperessel az egyezségi megállapodásban megállapodtak.

[7] Előadta, hogy a felszámoló jogszabálysértő intézkedése vagy mulasztása esetén a jogszabályban meghatározott személyek a tudomásszerzéstől számított tizenöt napon belül a felszámolást elrendelő bíróságnál a felszámolóval szemben kifogással élhetnek. A felperes jogelődje az egyezségkötésről való tudomásszerzést követően nem élt kifogással, sőt tudomásulvételi nyilatkozatot állított ki.

[8] Utalt rá, hogy perújításnak az ítélet jogerőre emelkedésétől számított öt év elteltével nincs helye.

[9] Vitatta a felperes keresetösségi jogát is, mivel a felperes közvetlenül jogi érdekeltségére nem hivatkozott, és olyan jogszabályt sem jelölt meg, amely a perindításra feljogosítaná. A bíróság által jóváhagyott egyezés a felperesre jogot vagy kötelezettséget nem állapított meg. A vélelmezett gazdasági érdeksérelemből nem következik, hogy az ügy közvetlenül érinti a felperes jogát vagy jogos érdekét.

[10] A II. rendű alperes a felperesi keresetet részben megalapozottnak minősítette, és nem kifogásolta, hogy a bíróság a teljes értékesítési folyamatot felülvizsgálja, a hatályban volt jogszabályok alapján levonja a következtetéseket.

[11] A III. rendű alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és felperes perköltségben marasztalását kérte. Állította, hogy a felperes kereseti kérelme nem alkalmas jogi célja elérésére, mivel a Pp. 172. §-ában meghatározott konjunktív feltételek nem állnak fenn. A felperes nem rendelkezik az r.Ptk. 235. § (2) bekezdésében meghatározott jogi érdekekkel, mivel pernyertessége esetén nem szerez többletjogot és nem szabadul kötelezettségektől sem.

[12] A 2/2010. (VI. 28.) PK vélemény 10.a) pontja szerint harmadik személy akkor indíthat szerződés semmissége iránt pert, ha védendő jogi érdeke fennállását igazolja. Ez akkor állapítható meg, ha az ügyben hozott döntés a kezdeményező fél élet- és jogviszonyaira kihat, jogokat vagy kötelezettségeket keletkeztet a számára vagy valamely kötelezettség alól szabadul, illetőleg védelmet nyerhet.

[13] Állította ugyanakkor, hogy a hivatkozott Ptk. 6:95. § és 6:96. § alapján nincs helye érvénytelenség megállapításának, mivel a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: r.Pp.) 148. § (3) bekezdése szerint a bíróság által jóváhagyott egyezség nem alapulhat semmis szerződésen, továbbá az r.Pp. 148. § (4) bekezdése alapján ítélet hatályával rendelkezik.

[14] Az egyezség jóváhagyása során a bíróság ugyan a felek érdekeit nem vizsgálja, ugyanakkor az egyezség nem alapulhat semmis szerződésen, nem ütközhet elidegenítési és terhelési tilalomba és nem lehet végrehajthatatlan. A bíróság nem hagyhat jóvá olyan egyezséget, amely esetében semmisségi ok áll fenn. Ebből következően kizárt a bíróság által jóváhagyott és ítéleti hatállyal felruházott egyezség „megtámadása” olyan alapon, amelyet az eljáró bíróság az egyezség jóváhagyása során kifejezetten vizsgált. Ilyennek pedig a Ptk. érvénytelenség körében felsorolt semmisségi okok minősülnek. Utalt a BDT2012. 2831 számú eseti döntésére, amely szerint az egyezség érvénytelenségét a bíróság kizárólag megtámadási okok alapján vizsgálja, a felperes által hivatkozott semmisségi okok pedig nem minősülnek megtámadási oknak.

[15] A felperesnek esetleges pernyertessége esetén sem lesz jogi lehetősége, hogy az érvénytelenség jogkövetkezményeit perújítás keretében levonhassa, mivel az r.Pp. 261. § (3) bekezdésében rögzített ötéves objektív határidő a keresetindítást megelőzően, 2019. június 18-án eltelt. Perújítási jogosultsággal a felperes egyébként sem rendelkezik, csupán az I., vagy a II. rendű alperes, akik ilyen per megindítására nem kötelezhetők.

[16] Időközben a Cstv. 49. § (5) bekezdésében meghatározott, a felszámolási értékesítési szabályok megsértése esetére biztosított megtámadási határidő is eltelt.

[17] Álláspontja szerint az I. és II. rendű alperesek közötti jogviszonyra az r.Ptk. szabályait kell alkalmazni, mivel a bíróság által jóváhagyott egyezség keretében a közöttük 2005. október 28-án létrejött koncessziós szerződés alapján fennálló fizetési kötelezettségről állapodtak meg.

[18] Az r.Ptk. 2. § (1) bekezdésében a biztosított jogvédelem a személyeket nem általánosságban, hanem mindig az adott jogviszonyban illeti meg. A bírói gyakorlat egységes abban, hogy az a törvényi rendelkezés, melynek értelmében a semmis szerződés érvénytelenségére bárki határidő nélkül hivatkozhat, nem akárkit illet meg, csupán azt, akinek védendő jogi érdeke áll fenn. A felperes a perbeli egyezség vonatkozásában harmadik személynek tekintendő, a megindított per kimenetele nincsen hatással a felperes jogaira és kötelezettségeire, így keresetösségi joggal nem rendelkezik. A jogi érdek értelmezése körében hivatkozott a BDT2007 évi 1657-es számú eseti döntésére.

[19] A jóerkölcsbe ütközés körében a BDT2019. 4037 számú eseti döntést hívta fel, mely szerint a Cstv. 49. § (5) bekezdésével meghatározott jogszabálysértések nem adnak alapot a szerződés jóerkölcsbe ütközésének megállapítására többlettényállás hiányában

[20] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest az I. rendű alperes javára 5.791.200 forint, a III. rendű alperesnek 4.560.000 forint perköltség megfizetésére.

[21] Tényként állapította meg, hogy a felperes jogelődje, a bank1 mint finanszírozó hitelintézet a II. rendű alperessel mint adóssal 2001. szeptember 5-én bankhitelszerződést kötött, melyet a felek utóbb többször módosítottak. E bankhitelszerződés alapján a felperes jogelődje a II. rendű alperessel multicurrency kölcsönszerződéseket, bankszámlahitel szerződést, valamint deviza kölcsönszerződést is kötött.

[22] Az I. rendű alperes mint megrendelő és a II. rendű alperes mint vállalkozó között 2005. október 28-án koncessziós közvilágítási szolgáltatási szerződés jött létre Esztergom közvilágítási rendszerének korszerűsítésére, bővítésére és üzemeltetésére. A megállapodás a műszaki átadás-átvétel napján, 2006. május 12-én lépett hatályba. A II. rendű alperes a koncessziós közvilágítási szolgáltatási szerződésben szereplő infrastrukturális beruházások finanszírozására 2006. április 19-én beruházási hitelszerződést kötött a III. rendű alperes jogelődjével, az bank2-vel, melynek során a hitelszerződésből eredő követelés biztosítására az bank2 javára első helyi zálogjogot alapítottak az I. rendű alperestől közvilágítási szolgáltatási díj címén származó követelésre.

[23] A felperesi jogelőd mint hitelező és a II. rendű alperes mint adós 2007. február 13-án ingóságokat terhelő keretbiztosítéki jelzálogszerződést kötött 3186 darab közvilágítási korszerűsítési lámpatestre mint ingóságra, amely a MOKK nyilvántartásába bejegyzésre került 80.000.000 forint erejéig.

[24] A Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 4.Fpk.11-12-070510/11. számú végzésével elrendelte a II. rendű alperes mint adós felszámolását, melyet 2012. december 17-én tettek közzé. A felszámolási eljárásban a III. rendű alperes jogelődje, az bank2 hitelezői

igényt jelentett be, melyet a felszámoló mint közvilágítási díjkövetelésen alapuló elsőhelyi zálogjoggal biztosított hitelezői igényt visszaigazolt. Az bank2 ezt követően a felszámolási eljárásban az adóssal, a II. rendű alperessel szembeni teljes követelését a III. rendű alperesre engedményezte.

[25] A II. rendű alperes felszámolásába a felperes jogelődje, a bank1 is hitelezői igénybejelentéssel élt.

[26] A Tatabányai Törvényszék a III. rendű alperes által előterjesztett kifogás alapján indított eljárásban kötelezte a felszámolót, hogy az alperes1 (I. rendű alperes) által teljesített közvilágítási díjbefizetésekkel számoljon el, és a zálogjogos hitelezőt megillető összeget fizesse ki. A II. rendű alperes képviseletében a felszámoló ennek nem tett eleget, ugyanakkor arra hivatkozott, hogy az I. rendű alperes közvilágítási szolgáltatási díj fizetési kötelezettségét elmulasztotta, ezért a koncessziós közvilágítási szolgáltatási szerződést 2014. március 3-án a Cstv. 47. § (1) bekezdése alapján felmondta.

[27] A II. rendű alperes a Tatabányai Törvényszéken benyújtott keresetében az I. rendű alperest 468.895.123 forint közvilágítási szolgáltatási díj, valamint 46.165.923 forint lejárt késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni. A perbe a III. rendű alperes beavatkozóként belépett. Az alperesek 2014. június 17-én teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt megállapodást kötöttek. A III. rendű alperes képviselője, mint a hitelezői választmány elnöke ugyanezen a napon tájékoztatta a II. rendű alperes felszámolóját, hogy a választmány hozzájárult az I. és II. rendű alperesek egyezségkötéséhez.

[28] Az I. és II. rendű alperes 2014. június 18-án a Tatabányai Törvényszék előtt folyamatban lévő ügyszám3 számú perben egyezséget kötött, melyet a bíróság jóváhagyott. E szerint az I. rendű alperes a II. rendű alperessel szemben fennálló tartozását 236.000.000 forintban elismerte és kötelezettséget vállalt annak két részletben történő megfizetésére. Az egyezség rögzítette, hogy a megfizetni vállalt tartozásokból 82.140.263 forint az adósságrendezés előtti tőkekövetelés teljes összege, 115.222.261 forint a felszámolás alatt keletkezett közvilágítási szerződési díj 2013. január 1. és július 31. közötti időszakra, míg 38.637.476 forint a szerződés idő előtti megszűnésére tekintettel a II. rendű alperesnek járó beruházási összeg arányos része.

[29] Az I. rendű alperes az egyezségben lemondott arról a jogáról, hogy a II. rendű alperessel szemben a perrel érintett jogviszonnyal összefüggésben bármilyen jogcímen, különösen, de nem kizárólagosan szerződésszegés, kártérítés alapján igényt érvényesítsen. A II. rendű alperes az I. rendű alperes tartozáselismerésére tekintettel a közvilágítási szolgáltatási díj jogcímen fennálló követelésből 2013. augusztus 1. és október 31. közötti időszakra vonatkozó közvilágítási szolgáltatási díjról, valamint az I. rendű alperes által elismert és megfizetni vállalt összegben felüli beruházási összeg megtérítése címén támasztott követeléséről lemondott azzal a feltétellel, hogy az I. rendű alperes az egyezségben vállalt

fizetési kötelezettségének határidőben eleget tesz. Vállalta egyúttal a önkormányzat 1 jegyzőjénél kezdeményezett birtokvédelmi eljárásban a birtokvédelmi kérelem visszavonását, valamint hogy eljár az Esztergomi Járásbíróságon a jegyző határozata ellen benyújtott per megszüntetése érdekében. Kötelezettséget vállalt arra, hogy az I. rendű alperesi Önkormányzat kizárólagos birtokába, illetve tulajdonába adja azokat a vagyontárgyakat, amelyekről a koncessziós közvilágítási szerződés 5.2. pontjában írtak alapján a futamidő végén az önkormányzat rendelkezni lenne jogosult. A II. rendű alperes az egyezséggel lemondott a koncessziós szerződésből eredő bármiféle igénye érvényesítéséről, melynek feltételül szabta, hogy az I. rendű alperes az egyezségben vállalt fizetési kötelezettségének határidőben eleget tesz.

[30] A felek egyúttal megállapították, hogy a 2005. október 28-án létrejött koncessziós közvilágítási szerződés az egyezségkötést megelőzően szűnt meg. A határidőben történő fizetés elmulasztása esetére a Ptk. 6:155. § szerinti késedelmi kamat megfizetését írták elő az I. rendű alperesnek. A felek megállapodtak abban is, hogy amennyiben az I. rendű alperessel szemben adósságrendezési eljárás elrendelésére kerül sor, és abban nem ismeri el a II. rendű alperes szerződéses rendelkezésen alapuló követelését teljes összegben, úgy a II. rendű alperes jogosult a jelenlegi egyezségtől egyoldalú nyilatkozatával elállni.

[31] A felperes jogelődje, a bank1 2014. június 19-én írásban nyilatkozott arról, hogy a 2014. június 17-én kelt megállapodásban foglaltakat tudomásul veszi azzal, hogy a nyilatkozatot kizárólag a megállapodás elfogadása céljából tette, az nem érinti a II. rendű alperes adóssal szemben egyéb jogcímen fennálló tartozását és azok érvényesítését.

[32] A bank 2016. július 4-én a felperesre engedményezte az adóssal szemben fennálló valamennyi követelését annak járulékaival és biztosítékaival együtt. Az engedményezés megtörténtéről a II. rendű alperes felszámolóját 2016. július 25-én közös nyilatkozattal tájékoztatták.

[33] A felperesnek a II. rendű alperessel mint egyenes adóssal szemben fennálló, összesen 583.183.861 forint követelése tekintetében közjegyző közjegyző a MOKK nyilvántartásában megjelölt ingóságokat terhelő 80.000.000 forint keretösszeg erejéig bejegyzett jelzálogjogot a bank1 korábbi jogosult nevére a felperes nevére átjegyezte.

[34] Az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásában a Pp. 172. § (3) bekezdésének, valamint a 2/2010. (VI. 28.) PK vélemény 10.a) pontjának felhívását követően rögzítette, hogy elsősorban a felperes perbeli keresetösségi jogát vizsgálta, azaz hogy van-e olyan jogi érdeke, amely az alperesekkel szemben a keresetben kért megállapítással óvható csak meg. E körben arra a következtetésre jutott, hogy a megállapodás érvénytelenségének bíróság általi kimondása a felperes által kívánt következmény kiváltására nem alkalmas, mert a bíróság döntése a felperes számára jogokat nem biztosít, és kötelezettségek alól sem mentesíti, a II. rendű alperes vagyonára közvetlen hatással nincsen. Az érvénytelenség megállapítása

önmagában a II. rendű alperes felszámolójának az érvénytelen szerződés jogkövetkezményei levonása érdekében tett bármilyen eredményre vezető intézkedése nélkül nem jár a felszámolási vagyon, így a felperes mint hitelező kielégítési alapjának megnövekedésével.

[35] Ugyanakkor nem merült fel adat a perben arra vonatkozóan, hogy a II. rendű alperes felszámolójának egyáltalán szándékában áll-e bármilyen intézkedés megtétele arra is figyelemmel, hogy az r.Pp. 261. § (3) bekezdése szerinti jogvesztő perújítási határidő eltelt.

[36] Arra sincs adat, hogy a felszámoló esetleges igényérvényesítése eredményes lesz-e, az I. rendű alperessel szembeni teljes követelés megítéléséhez vezet-e, vagyongyarapodás esetén pedig a felperes hitelezői igénye kielégítésére szolgál-e. Így megalapozottan nem állítható, hogy a megállapodás érvénytelensége közvetlenül kihatna a felperes jogaira, illetve kötelezettségeire. A felperesnek tehát nem áll fenn olyan joga, amely az alperesekkel szemben a keresetben kért megállapítással óvható meg.

[37] A támadott egyezség az I. és II. rendű alperesek között jött létre, abban sem a korábbi felszámoló, sem a III. rendű alperes nem volt szerződő fél, így a velük szembeni igényérvényesítés nem tekinthető olyan felperesi jognak, amit a jelen per alpereseivel szemben szükséges megóvni.

[38] Utalt arra is, hogy a bíróság által jóváhagyott egyezség nem alapulhat semmis szerződésen. Az r.Pp. 148. § (3) és (4) bekezdésében írtakból következik, hogy az egyezség jogszabályoknak való megfeleltetésekor a Ptk.-ban foglalt semmisségi okokat a bíróság vizsgálta, jogszabályon alapuló kötelezettsége folytán tehát nem hagyhatott jóvá olyan egyezséget, amely jogszabályba ütközés miatt semmis, így érvénytelen. A fenti indokok alapján a felperes keresetösségi joga hiányában a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest mint pervesztes felet a lerótt illetékből valamint az alperesek jogi képviselőinek munkadíjából álló perköltség viselésére.

[39] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte az alperesek perköltségben marasztalása mellett. Másodlagosan az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezésének megváltoztatását kérte, az I. és II. rendű alperesek részére megítélt ügyvédi munkadíj összegének mérséklését az r.Pp. 80. §-a és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdés alapján az elvégzett jogi munka mértékével arányosan, legfeljebb 500.000 forintra.

[40] A hatályon kívül helyezés körében a felülbírálati jogkört a Pp. 369. § (1) bekezdés és (3) bekezdés c) pontja rendelkezéseiben határozta meg arra hivatkozva, hogy az elsőfokú bíróság a keresetet érdemben nem tárgyalta, és nem folytatta le a bizonyítást, ezért a megállapított tényekből helytelen jogi következtetésre jutott. Álláspontja szerint a támadott

egyezség eredményeként a felperes, valamint a felszámolási eljárás további hitelezői igényük kielégítéséhez való joga sérült azzal, hogy egyfajta visszaélés történt az alperesek részéről azáltal, hogy a felperes követelése végül a II. rendű alperes vagyonába tartozó nagy értékű követelést mint fedezetet, illetve a jelentős értékű ingó vagyonelemeket – melyen a felperes zálogjoggal rendelkezett – csökkentette. Ezáltal jelentősen csökkent a II. rendű alperes felszámolási vagyona. Az I. rendű alperes által több jogcímen teljesített pénzfizetés az arra csak részlegesen jogosult III. rendű alperes gazdagodását szolgálta, a felszámolási eljárás más hitelezőinek rovására.

[41] Védendő jogi érdeke körében továbbra is hangsúlyozta, hogy a jogerős és végrehajtható bírói egyezségben foglalt megállapodás semmisségének megállapítása nélkül nem tud jogi lépést tenni, kártérítési pert kezdeményezni sem a felszámoló, sem a többi alperes ellen, ezért a felperesnek a Cstv. és a Pp. szabályai alapján csak a tárgybani per ad lehetőséget az alperesekkel szemben jogai megvédésére.

[42] Utalt arra, hogy egyszerű magánokiratba foglalt egyezség megtámadásakor automatikusan sor kerülhet az eredeti állapot helyreállítására, ebből pedig egyenesen következik, hogy jogi érdeke magánokirat esetén fennáll annak megtámadására. Ugyanez a védendő jogi érdeke áll fenn a bírói egyezségbe foglalt megállapodás esetén is. Hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla 5.Gf.20.468/2006/4. számú ítéletében foglaltakra azzal kapcsolatban, hogy abban a jogesetben is egy kívülálló harmadik személy szerződés megtámadása folytán állapította meg az ítéltábla jogi érdekeltiségét, védendő jogi érdeke fennálltát.

[43] Összegezve a felperes a II. rendű alperessel szembeni Cstv.-n alapuló hitelezői igény kielégítéséhez való jogát jelölte meg védendő jogi érdeknek, ideértve a felszámolóval szembeni kártérítési igény előterjesztését is a Cstv.-ben foglalt felszámolói kötelezettségek megsértése esetére, amely joga sérült és folyamatosan sérül a tárgybeli bírói egyezségben foglalt megállapodással.

[44] Vitatta, hogy az elsőfokú bíróság az egyezség jogszabályoknak való megfelelését vizsgálta, mert ha ezt valóban megtette, akkor nem hagyhatta volna jóvá az egyezséget. A csődtörvény deklarált jogalkotói célja, hogy a felszámolási eljárás hitelezői a törvény alapján a felszámolási vagyonból szabályozott rendben nyerjenek kielégítést. Ilyen jogerős bírói egyezségek esetében azonban ki lehetne vonni a hitelezők kielégítési alapját, és ha az ilyen megállapodások megtámadását ellehetetlenítik, akkor a sérelmet szenvedett egyéb hitelezők részére, akik nem voltak a megállapodások részesei, nem lenne jogi eszköz.

[45] Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta, hogy a felperesnek milyen mértékű kielégítetlen hitelezői igénye áll fenn a II. rendű alperessel szemben, amelynek részbeni kielégítésére csak akkor lenne esély, ha a tárgybani megállapodás semmisségének megállapítására sor kerülhetne.

[46] Rögzítette, hogy a III. rendű alperesnek és a felperesnek a zálogjoga nem ugyanazon áll fenn, a felperes zálogjoga csupán azokon az ingóságokon, amelyet a II. rendű alperes az I. rendű alperesre átruházott.

[47] Vitatta, hogy a felperesi jogelőd a perbeli megállapodást elfogadta volna, valamint hangsúlyozta, hogy a felszámolási eljárásban előterjeszthető kifogás érdemi eredményt a tárgybani megállapodással kapcsolatban nem hozhatna.

[48] A másodlagos fellebbezési kérelme körében kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság által az I. és II. rendű alperes részére megállapított ügyvédi munkadíj az általuk kifejtett ügyvédi tevékenységhez képest eltúlzott mértékű annak figyelembevételével, hogy az alperesek részéről egy-egy ellenkérelem, egy-egy viszontválasz került benyújtásra, és két tárgyalás volt, melyért fejenként 500.000 forintnál magasabb összegű ügyvédi munkadíj megítélése aránytalan.

[49] Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben marasztalását indítványozta. Állította, hogy az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértés nélkül járt el és hozott érdemben helyes ítéletet. Egyetértett az elsőfokú bírósággal, hogy a felperes jogaira, illetve kötelezettségeire a megállapodás esetleges érvénytelensége nem hat ki közvetlenül. A felperes a megállapodás érvénytelensége esetén sem kerülne előnyösebb jogi pozícióba. Kizárólag a II. rendű alperesnek nyílhatna meg bármely jogi eszköze az érvénytelenség jogkövetkezményének alkalmazása érdekében, az ő passzivitása azonban az eredeti állapot helyreállításának akadályát képezi.

[50] Utalt arra, hogy az érvénytelenség további jogkövetkezményeit a bíróság a fél erre irányuló kérelme alapján az elévülés és az elbirtoklás határai között alkalmazhatja a Ptk. 6:108. § (1) bekezdéséből fakadóan, az r.Pp. 261. § (3) bekezdése folytán pedig öt év elteltét követően perújításnak nincs helye. E határidő elmulasztása miatt igazolással sem lehet élni, mely szabályozás kizárja, hogy az esetleges érvénytelenség jogkövetkezményei alkalmazásra kerüljenek. Téves a felperes hivatkozása, amely szerint az egyezség magánokirati formában történő megkötése esetén az érvénytelenség megállapítása automatikusan az eredeti állapot helyreállítását eredményezné, ugyanakkor a Ptk. fent idézett rendelkezéséből fakadóan a felperes által kívánt jogkövetkezmény alkalmazását az igény elévülése akadályozza.

[51] Hangsúlyozta, hogy az egyezség érvénytelensége a felperes jogviszonyaiban változást nem eredményez, kizárólag a felperesen kívülálló harmadik személy jogviszonyát változtathatja meg. A felperes által felhívott jogeset az eltérő tényállásból fakadóan a perre nem vonatkoztatható. Mindebből az következik, hogy a felperesnek nincsen az egyezséggel

közvetlenül érintett joga. A felperes által érvényesíteni kívánt igény egyik korlátját pontosan a felperesi jogelőd, illetőleg a II. rendű alperes passzivitása jelentette.

[52] Az ügyvédi munkadíjjal kapcsolatos másodlagos fellebbezési kérelem körében utalt arra, hogy a magas pertárgyérték már magában hordozza a magasabb ügyvédi munkadíjat is.

[53] A III. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az érdemben helyes elsőfokú ítélet helybenhagyását, és az elsőfokú eljárásban megállapított ügyvédi munkadíj 50%-a szerinti másodfokú perköltség megállapítását indítványozta.

[54] A keresetösségi jog körében rámutatott, hogy a felperesi érveléssel szemben a II. rendű alperes által az I. rendű alperessel szemben érvényesített követelés nem képezte a felperesi követelés biztosítékát. A felszámoló eljárása során széleskörű mérlegelési és döntési jogosultsággal rendelkezik, amelynek keretén belül jogosult az esetleges követelések behajtása érdekében szükséges intézkedésekről dönteni.

[55] Az I. és II. rendű alperes közötti jogviszonnyal kapcsolatban előadta, hogy a koncessziós közvilágítási szolgáltatási szerződésben szereplő infrastrukturális beruházásokat a II. rendű alperes a III. rendű alperes jogelődjével, az bank2-vel finanszírozhatta, melyből eredő követelés biztosítására a felek elsőhelyi zálogjogot alapítottak. Tekintettel arra, hogy a hitelszerződés felmondásra került, a zálogjogosult a felmondást követően lejárttá és esedékkessé vált teljes követelés erejéig kielégítést kereshet a zálogtárgyból. Ebből eredően a zálogszerződés értelmében az I. rendű alpereshez a II. rendű alperestől befolyó összeg teljes mértékben a zálogjogosult III. rendű alperest illette meg, tekintettel a felszámolás során nyilvántartásba vett privilegizált hitelezői igényére.

[56] Rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság vizsgálta a Pp. 172. § (3) bekezdése szerinti konjunktív feltételek fennállását és azt, hogy a felperesnek van-e olyan jogi érdeke, amely a keresettel kért megállapítással óvható csak meg. A felperes az I. és II. rendű alperesek között létrejött perbeli egyezség vonatkozásában harmadik személynek tekintendő, akinek jogaira, kötelezettségeire a megindított per kimenetelének nincs ráhatása, a felperes számára nem biztosít jogokat, és a kötelezettségek alól sem mentesíti különösen azért, mert a II. rendű alperesnek az r.Pp. 261. § (3) bekezdése szerinti jogvesztő határidőre figyelemmel már nincs jogi lehetősége a támadott perbeli egyezség jogerejét áttörni.

[57] A II. rendű alperes felszámolási eljárása során fennálló felperesi zálogjog ellenére az egyezség alapján befolyt ellenértékből történő kielégítés mellőzésével kapcsolatban hangsúlyozta, hogy a felszámolási eljárásban a hitelező rendelkezésére álló jogvédelmi eszköz a Cstv. 51. §-ában szabályozott kifogás intézménye, amellyel a felperesi jogelőd nem élt. A jogutódlást követően maga a felperes sem terjesztett elő kifogást. Az idő múlására

tekintettel a törvény az igényérvényesítést többé nem engedi meg, saját döntésén is múltott, hogy ma már nem rendelkezik megfelelő jogi eszközzel a felszámoló magatartásával szemben.

[58] A jogerős bírói egyezség a Ptk. 6:95. §-ára, 6:96. §-ára és az r.Ptk. 200. § (2) bekezdésére alapított semmisségi ok miatt nem nyilvánítható érvénytelennek, mert az ellentétes lenne a jogintézmény eljárási természetével. Az egyezség jóváhagyásának törvényi feltételeit ugyanis a bíróság hivatalból vizsgálja, és nincs helye a jóváhagyásnak, ha az egyezséggel rendezni kívánt jogviszony semmis szerződésen alapul. Az r.Pp. 8. § (3) bekezdéséből fakadóan kizárt a bíróság által jóváhagyott és ítéleti hatállyal felruházott egyezség megtámadása olyan alapon, amelyet az eljáró bíróság az egyezség jóváhagyása során vizsgált: ilyenek minősülnek a Ptk. érvénytelenség körében felsorolt semmisségi okok. E körben hivatkozott a BDT2012. 2831-es számú eseti döntésre, mely szerint az egyezség érvénytelenségét a bíróság kizárólag megtámadási okok alapján vizsgálja, semmisségi okok esetében ez a vizsgálódás kizárt.

[59] Utalt arra, hogy az anyagi jogerő nem oldható fel más perben, kizárólag a Pp. által lehetővé tett rendkívüli perorvoslatok keretében. A perújítás jogvesztő határideje azonban eltelt. Az érvénytelenség jogkövetkezménye pedig az elévülés okán nem lenne érvényesíthető.

[60] A csődtörvényben meghatározott jogkövetkezmények alkalmazása körében hivatkozott a Cstv. 49. § (5) bekezdésében foglaltakra, mely a vagyontárgy értékesítésére vonatkozó szabályok megsértéséhez nem a szerződés semmisségének vagy megtámadhatóságának a jogkövetkezményét fűzi, hanem az értékesítéstől számított 30 napon belül az értékesítés eredményeként megkötött adásvételi szerződés bíróság előtti megtámadását biztosítja. E határidő elmulasztása azonban jogvesztéssel jár. A keresetindítási határidő a perbeli egyezség megkötését követő 30 nap, amely 2014. július 18-án eltelt, így a jogvesztő határidő elmulasztása után a felperesnek nincs lehetősége, hogy ugyanazon körbe tartozó tényállás alapján a Ptk.-ban megjelölt hivatkozással támadja a szerződést. Utalt arra, hogy a felperes mint zálogjogosult a zálogkötelezettrel szemben tūrési igényvel fordulhat, ahogy jelen esetben is megvalósult, mivel a felperes az I. rendű alperessel szemben a zálogtárgyból való kielégítés tūrése iránt pert indított.

[61] A másodlagos fellebbezési kérelemmel kapcsolatban utalt arra, hogy a jogi képviselő által kifejtett jogi munka, az ellenkérelem és a viszontválasz elkészítésén, a két tárgyaláson való részvételen kívül az ügy teljes iratanyagának áttanulmányozását, a felek által előterjesztett nyilatkozatok megismerését is magában foglalta, amely időigényes ténybeli és jogi felkészülést jelentett, ezért alaptalan a perköltség mérséklésére irányuló kérelem.

[62] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezés elbírálása időpontjában irányadó, a veszélyhelyzet során érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedések újbóli bevezetéséről szóló

112/2021. (III. 6.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Veir. II.) 21. §-a szerint a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) rendelkezéseit a kormányrendeletben foglalt eltérésekkel alkalmazta, és a Veir. II. 27. § (1) bekezdése értelmében a benyújtott fellebbezést tárgyaláson kívül bírálta el.

[63] Az elsőfokú ítéletnek jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, így azt az ítéltábla teljes terjedelmében bírálta felül [Pp. 370. § (1) bekezdése].

[64] A fellebbezés a per főtárgya tekintetében alaptalan, a perköltségre vonatkozóan kisebb részben alapos.

[65] A felperes fellebbezését a Pp. 369. § (1) bekezdésére és a (3) bekezdés c) pontjára alapította azt állítva, hogy az elsőfokú bíróság a tényekből téves jogi következtetést vont le, amikor a keresetőségi jog hiányára alapítottna a keresetet elutasította, ezért azt érdemben nem tárgyalta, bizonyítást nem folytatott le.

[66] Az ítéltábla ezzel szemben megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita eldöntéséhez szükséges mértékben feltárta, abból a jogszabályok helyes értelmezésével helytálló döntést hozott. Döntésével és indokaival az ítéltábla egyetért, azok megismétlése nélkül a fellebbezésben és a fellebbezési ellenkérelemben foglaltakra figyelemmel az alábbiakat rögzíti.

[67] Az irányadó jog tekintetében az ítéltábla elsődlegesen rögzíti, hogy a perben támadott egyezség alapjául szolgáló megállapodás a Ptk. (2013. évi V. törvény) hatályba lépését követően született. Az nem az I. és a II. rendű alperes között 2005-ben megkötött szerződés módosítása, hanem az abból eredő felek közötti vitás kérdések rendezése, egy új megállapodásba foglalásával. Ezért erre nem az alapszerződés idején hatályos r.Ptk., hanem az új Ptk. szabályai az irányadók.

[68] Az elsőfokú bíróság helyesen indult ki abból, hogy a felperes megállapítási keresetének előterjeszthetősége körében elsősorban a Pp. 172. § (3) bekezdésében rögzített konjunktív feltételek fennállását kell vizsgálnia. Ennek keretében pedig azt, hogy a felperesnek van-e olyan jogi érdeke, amely az alperesekkel szemben a keresetben kért megállapítással óvható csupán meg, figyelemmel arra, hogy a felperes tisztán megállapításra irányuló keresetet terjesztett elő, mely megállapítási kereset indításának feltételeit a Pp. 172. § (3) bekezdése szabályozza.

[69] A felperes fellebbezésében (5. oldal negyedik bekezdés) maga is az alperesekkel egyezően állítja, hogy a jogi érdek fogalmát a tételes jogi előírások nem határozzák meg.

Védendő jogi érdekét abban jelölte meg, hogy nincsen más jogi lehetősége arra, hogy a felszámolási eljárás során az őt és a hitelezőket ért sérelmeit orvosolja. A felperes tulajdonképpen egyrészt azt sérelmezi, hogy a II. rendű alperes felszámolási eljárása során az I. rendű alperes részére az egyezség folytán a felperes zálogjogával terhelt lámpatestek tulajdonjogát ellenérték nélkül átruházta. Ezek az adós vagyonából, és így a felszámolási vagyonból kikerültek, ezért már nem képezhetik a hitelezői igények kielégítésének alapját. Másrészt azt, hogy a felszámolási eljárás során fennálló zálogjoga alapján az egyezségi megállapodásból befolyt ellenértékből nem ő, hanem a III. rendű alperes kapott kielégítést, ami a további hitelezők érdekét is sértette. Emellett azt is kifogásolja, hogy a bíróság által jóváhagyott egyezséggel a II. rendű alperes a felszámolási vagyonba tartozó, és a hivatkozott perben érvényesített I. rendű alperessel szemben fennálló 468.895.123 forint közvilágítási szolgáltatási díjjal, valamint 46.165.923 forint lejárt késedelmi kamattal, mint az adós vagyonába tartozó követeléssel szemben mindössze 236.000.000 forint követelést hajtott be, az azt meghaladó, többszázmilliós hitelezői igény kielégítésére szolgáló vagyonról pedig lemondott, sértve ezzel a felszámolás alapelveit, célját, miszerint a hitelezői igény és érdekek kielégítése a felszámolási eljárás elsődleges célja.

[70] A felperes keresetindítási jogosultsága, azaz kereshetőségi joga körében a jogi érdek fennállása során mindig az adott ügy jellegzetességeiből kell kiindulni. A jogi érdek a felperes által sem vitatottan akkor állapítható meg, ha az ügyben hozott döntés a kezdeményező fél élet- és jogviszonyaira kihat, az eljárás tárgyát képező jogvitában hozott határozat a fél jogát vagy törvényes érdekét érinti, érintheti. E körben a szerződés semmisségével kapcsolatos peres eljárás indításához fűződő jogi érdek túlmutat az ügyhöz kapcsolódó érdekeltségen. A jog által szabályozott érdekeltséget, jogszabályban biztosított jogot, érvényesíthető igényt, azaz jogszabályra hivatkozással bemutatható érdekeltséget kell kimutatni.

[71] A semmisségre történő hivatkozás lehetősége már az 1959. évi IV. törvény (r.Ptk.) alkalmazása során sem jelentett egyben keresetindítási jogosultságot is a kialakult bírói gyakorlat szerint. A harmadik fél érdekeltsége akkor áll fenn, ha az ügyben hozott döntés élet- és jogviszonyaira közvetlenül hat ki, jogokat és kötelezettségeket keletkeztet a számára, vagy valamely kötelezettség alól szabadul, illetve a döntés által jogvédelmet nyerhet (EBH2004. 1042). A jogi érdek fennállása csak akkor állapítható meg, ha a felperes jogvédelme más jogi eszköz igénybevételével nem biztosítható (BH2000. 4503). Az esetleges gazdasági érdek a jogi érdek fennállásának megállapítását nem alapozza meg (EBH2011. 2327). Az r.Ptk. hatálya alatt született 2/2010. PK vélemény 10.a) pontja fejt ki, hogy harmadik személy az érvénytelenség jogkövetkezményének levonását csak annyiban és olyan mértékben kérheti, amennyiben ezt a jogi érdeke ténylegesen indokolja, megalapozza. Ebből fakadóan a jogi érdek fogalma a jog által szabályozott érdekeltséget jelent, azaz jogszabályban biztosított jogot, érvényesíthető igényt, azaz jogszabályra hivatkozással bemutatható érdekeltséget.

[72] A joggyakorlatot, a PK vélemény ezen megállapítását ültette át a Ptk. 6:88. § (3) bekezdése, amely szerint, ha a Ptk. maga eltérően nem rendelkezik, a szerződés semmisségére az hivatkozhat, és a szerződés semmisségével kapcsolatos peres eljárást az indíthat, akinek ehhez jogi érdeke fűződik vagy akit erre törvény feljogosít (BH2019. 169).

[73] A felperes téved, amikor a jogi érdek fennálltát abból az aspektusból közelíti meg, hogy a bírói egyezségbe foglalt, álláspontja szerint jogsértő és visszaélésszerű megállapodással szemben csak a perbeli megállapítási keresettel léphetne fel sérelmei orvoslása érdekében akár a felszámolóval, akár III. rendű alperessel szemben. E körben helyesen mutattak rá az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben, hogy a felperesnek a felszámolási eljárásban is lehetősége volt jogorvoslatra. Az ugyanis, hogy a felszámoló a befolyt vagyonelemet a hitelezők között miként osztja szét, a Cstv. 51. §-ában szabályozott kifogás intézményével támadható, és ez a felperes, illetőleg a felperesi jogelőd mint hitelező rendelkezésére álló jogvédelmi eszköz volt.

[74] Ugyanígy a felszámolási eljárásban a Cstv. 49. § (5) bekezdésében biztosított eljárásjogi intézmény is a felperes rendelkezésére állt a felszámolási értékesítési szabályok megsértése esetén, amelyet mind ő, mind a felperes jogelődje gyakorolhatott. Az, hogy a felperesi jogelőd, majd a felperes a felszámolási eljárásban biztosított jogvédelmi eszközöket nem vette igénybe, majd az idő múlásával ezek az eszközök már nem is állnak a rendelkezésére, nem értékelhetők abban a körben, hogy a felperesnek, illetőleg a felperes jogelődjének ne lett volna az általa állított jogsérelmek orvoslására törvény által biztosított megfelelő eszköze, ezért csak a perben érvényesített megállapítási kereset az egyetlen mód jogainak megóvására.

[75] A kereset indításához szükséges jogi érdek fogalmát mindig a konkrét ügyben annak az elvnek a mentén kell megvizsgálnia a bíróságnak, hogy bár a törvény védi a személyek vagyoni és személyhez fűződő jogait és érdekeit, azonban ez a védelem a személyeket nem általánosságban, hanem mindig az adott jogviszonyban illeti meg (BH2001. 388).

[76] Az ítéltábla egyetért az elsőfokú bíróság ítéletében foglaltakkal, hogy a felperes jogi érdekét a perbeli megállapítási keresettel megóvni nem tudja. Ahogy arra az elsőfokú bíróság és az alperesek rámutattak, a perbeli egyezség kettős természetű jogintézmény. Egyrészt anyagi jogi, másrészt eljárásjogi elemeket tartalmaz. A jogerős bírósági meghagyás az egyezség ügyleti jellegén ugyan nem változtat, ezért a szerződéses kötelezettségekre vonatkozó jogszabályok megfelelően alkalmazandók rá. Ezek közül azonban kizárt azoknak az alkalmazása, amelyek ellentétesek a jogintézmény eljárási természetével. Az egyezség külön perben történő megtámadása nem vezethet az érvénytelenség jogkövetkezményének alkalmazása körében a jogerős végzéssel jóváhagyott egyezségben foglalt jogok és kötelezettségek újbóli rendezéséhez, mert ez ellentétes az anyagi jogerő természetével. Ha a keresettel érvényesített megtámadás alapján a bíróság ítélettel megállapítja az egyezség szerződési részének az érvénytelenségét, ez az ítélet az egyezséget jóváhagyó végzés elleni perújítási okként szolgálhat csupán (BDT2012. 2831).

[77] E körben rámutat az ítéltábla, hogy a perbeli egyezséget – melyet a felperesi jogelőd tudomásul vett, nem támadott, nem kifogásolt – a felek 2014. június 17-én kötötték

meg, majd a Tatabányai Törvényszék 2014. június 18-án hagyott jóvá, és emelkedett az egyezség jogerőre, mellyel ítélet hatályúvá vált. Az ítéltábla egyetért a III. rendű alperes azon hivatkozásával, hogy az anyagi jogerő nem oldható fel, kizárólag a Pp. által lehetővé tett rendkívüli perorvoslatok esetében. A perbeli egyezség még az 1952. évi III. törvény (r.Pp.) hatálya alatt kötött meg, így a perújítás tekintetében is az r.Pp. szabályai az irányadók. Az r.Pp. 261. § (3) bekezdése szerint az ítélet és e körben a bíróság által jóváhagyott egyezség, az egyezséget jóváhagyó jogerős végzés a jogerőre emelkedésétől számított öt év elteltéig támadható perújítással, mely határidő elmulasztása jogvesztéssel jár. Tekintettel arra, hogy az öt éves objektív határidő a perbeli egyezség tekintetében 2019. június 18-án eltelt, ezért a felperes által ezt követően 2019. november 6-án indított semmisségi kereset tekintetében még akkor sem lenne lehetőség a perbeli egyezség jogerőhatásának áttörésére, ha a megállapodás semmissége megállapítható lenne.

[78] Ugyanígy alappal hivatkoznak az alperesek a Ptk. 6:108. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésekre is, miszerint az érvénytelenség további jogkövetkezményét a bíróság a fél erre irányuló kérelme alapján csak az elévülés és az elbirtoklás határai között alkalmazhatja, márpedig a perbeli esetben az öt éves elévülési idő is eltelt, így a jogkövetkezmény alkalmazása az egyezség semmissége esetén is kizárt.

[79] Mindebből az következik, hogy a felperes jogi érdeke nem állapítható meg, tekintettel arra, hogy az eljárás tárgyát képező határozat a felperes jogát és törvényes érdekét a fenti okokból kifolyólag nem érintheti, mert a perbeli egyezség az idő múlása folytán már nem támadható, nemcsak a felperes, hanem az abban résztvevő felek részéről sem.

[80] Az ítéltábla osztja az alperesek azon okfejtésével is, miszerint az r.Pp. 148. § (3) bekezdésének rendelkezéseiből fakadóan a perbeli egyezség a bíróság ellenőrzése mellett jöhetett csak létre akként, hogy az megfelelt a jogszabályoknak. Így kizárt a bíróság által jóváhagyott és ítéleti hatállyal felruházott egyezség támadása semmisségi alapon, figyelemmel arra, hogy a semmisségi okok a bíróság kötelező vizsgálatának körébe tartoztak. A bíróság által jóváhagyott, felek akaratnyilatkozatát tartalmazó egyezség polgári jogi alapon – tévedés, megtévesztés, fenyegetés, stb. – megtámadási ok fennállása esetén támadható önálló keresettel. Ugyanakkor, ha a megtámadás alapján a bíróság ítélettel megállapítja az egyezség szerződési részének az érvénytelenségét, ez az ítélet csupán az egyezség jóváhagyását tartalmazó végzés elleni perújítási okként szolgálhat, mely során ismételten visszajutunk ahhoz, hogy az idő múlásából fakadóan az egyezség perújítással már nem támadható.

[81] A felperes fellebbezésében hivatkozott, a Fővárosi Ítéltábla 5.Pf. tanácsa által hozott ítélet a perbelitől eltérő tényállás mellett született és jogi következtetése sem feleltethető meg a perbeli esetnek, mivel ott a felperes közvetlen jogosultságot szerzett, ezzel szemben a jelen esetben az esetleges semmisség megállapítása a felperes tekintetében jogosultságot nem keletkeztet, a felperes nem kerül igényérvényesítési helyzetbe. Az áttételes jogosultságból fakadóan pozícióbeli eltérés van a két jogeset között.

[82] Alaptalanul hivatkozott a felperes arra, hogy a perbeli egyezség semmisségének megállapítása a felszámolóval szembeni kártérítési kereset indíthatóságának feltétele. Nem szükséges az egyezség érvénytelenségének kimondása annak vizsgálatához, hogy a felszámolás során a felszámoló a tőle elvárható gondosságot tanúsította-e, illetve tevékenysége a hitelezőknek okozott-e kárt, így a felszámolás befejezését követően indított kártérítési kereset során az eljáró bíróság a Cstv. 54. §-a szerint a volt felszámoló kártérítési felelősségét e nélkül is vizsgálhatja.

[83] A felperes által hivatkozott EBH-k, BH-k (EBH2011. 2327, BH2001.388, BH2005. 270) a perbelitől eltérő ténybeli és jogi alapon nyugvó jogesetek, ezért konkrét megállapításaik nem, csak a keresetőségi jogra vonatkozó általánosságban megfogalmazott és kifejtett álláspontjuk lehet irányadó. Ez nem vitásan a felperes által és a fellebbezésében rögzített általános elvi álláspontot támasztja alá, amit általánosságban az I. és a III. rendű alperesek sem támadtak.

[84] Annak elbírálása, hogy a felperes igényérvényesítési jogosultsága, azaz keresetőségi joga az általa megnevezett alperesekkel szemben fennáll-e, az ügy érdemére tartozó olyan anyagi jogi kérdés, amelynek tárgyában a bíróságnak ítélettel kellett határoznia. Az elsőfokú ítélet helyesen állapította meg, hogy a felperes jogi érdekelttség hiányában megállapítási kereset indítására nem jogosult, így az anyagi jogi érdek hiányában a kereset elutasításának volt helye.

[85] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján a fenti kiegészített indokokkal helybenhagyta.

[86] A felperes másodlagos fellebbezési kérelme annyiban alapos, hogy az alperesek az eljárás során felszámított perköltségüket a keresetben foglaltak érdemi vizsgálata során, a megjelölt bizonyítási indítványoknak megfelelő bizonyítási eljárás lefolytatása esetére határozták meg. Az ítéltábla e körben osztotta a felperes másodlagos fellebbezésében foglaltakat, hogy utóbb a perfelvételi szakban, valamint az érdemi tárgyalási szakban szükségessé vált, kifejtett ügyvédi tevékenység a pertárgy értékéhez igazodó díjjal nem áll arányban, ezért az ítéltábla az ügyvédi munkadíj összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 6. §-a szerint mérsékelte. Ugyanakkor nem találta megalapozottnak a felperes által reálisnak tartott összeget, tekintettel arra, hogy a magas pertárgyérték, a szerteágazó tényállás, valamint az érvényesített jog alapján egy összetett, bonyolult jogvitáról volt szó, mely esetben bár a pertárgy értékéhez igazodó ügyvédi munkadíj eltúlzott, de annak 50%-a már arányban áll a kifejtett ügyvédi tevékenységgel, ezért az ítéltábla az elsőfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjat és ezzel az elsőfokú bíróság által megállapított perköltséget – az ítélet részbeni megváltoztatásával – ezen összegre leszállította.

[87] A felperes fellebbezése a per főtárgya tekintetében nem vezetett eredményre és a perköltség vonatkozásában is csak csekély mértékben volt eredményes, ezért a Pp. 83. §-a alapján köteles megfizetni az alperesek másodfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjból álló perköltségét. Ennek összegét az ítéltábla 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése alapján a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban állóan állapította meg.

Budapest, 2021. május 13.

dr. Buglyó Gabriella s.k.
a tanács elnöke

dr. Szunyogh Zsófia s.k.
előadó bíró

dr. Csonka Balázs s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: